

Cumhurbaşkanı Gül: Rumların adanın kaynaklarına tek başına sahip olması kabul edilemez

Adanın doğal kaynaklarında KKTC'de yaşayanların da hakları var

►► Güney Kıbrıs'ın adanın etrafındaki kaynaklara tek başına sahip olma, onları çıkarma veya ihraç etme gibi projeleri çok makul değil. Bunların çok riskli olduğunu açıkça ifade etmek istiyorum. Çünkü adanın etrafındaki doğal kaynaklar, aynı zamanda KKTC'de yaşayanların haklarının olduğu doğal kaynaklardır

3

IICEC 4. geleneksel uluslararası enerji forumu yapıldı. Cumhurbaşkanı Gül: Rumların adanın kaynaklarına tek başına sahip olması kabul edilemez

Adanın doğal kaynaklarında KKTC'de yaşayanların da hakları var

Güney Kıbrıs'ın adanın etrafındaki kaynaklara tek başına sahip olma, onları çıkarma veya ihraç etme gibi projeleri çok makul değil. Bunların çok riskli olduğunu açıkça ifade etmek istiyorum. Çünkü adanın etrafındaki doğal kaynaklar, aynı zamanda KKTC'de yaşayanların haklarının olduğu doğal kaynaklardır. Mevcut politik siyasi problemlerin çözümüne katkı sağlayacak bir adım, ekonomiyi başlatılabilir ve Doğu Akdeniz'de yeni bir ekonomik işbirliği sütunu oluşturulabilir. Hatta bu, AB çerçevesinde olabilir"

Cumhurbaşkanı Gül, Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) tarafından düzenlenen IICEC 4. Geleneksel Uluslararası Enerji Forumu'nun açılışında konuştu.

Güvenilir enerji arzına sahip olmadan ülkelerin büyümesi ve kalkınmasının mümkün olamayacağını belirten Gül, tarihte pek çok savaş ve çekişmeye yol açan bu meselenin bugün için de geçerliliğini koruduğunu aktardı.

Gül, bu itibarla enerji konusuna teknik bir mesele olarak bakmanın imkansız olduğunu ifade ederek, büyük devletlerin enerji güvenliğini bir beka meselesi olarak telakki ettiğini, devletlerin bu meseleyi dış ve savunma politikalarının temel unsurlarından birisi olarak gördüğünü anlattı.

Enerji meselesinin hem ekonomik politika hem de jeopolitika ile ilgili olduğunu, dünyadaki güç dengelerini değiştiren bir konu olduğunu belirten Gül, şöyle devam etti:

"İklim değişikliğinin yarattığı baskının etkisiyle enerji konuları artık ülkelerin bilim ve teknoloji politikalarında da önemli yer tutmaktadır. Yeterli miktarda kaliteli ve temiz enerjinin uygun fiyatlarla ve kesintisiz olarak temin edilmesi olarak tanımlayabildiğimiz enerji arz güvenliği, günümüzde pek çok ülkenin çok boyutlu politika önceliği haline gelmiştir. Küresel enerji görünümünün önümüzdeki yıllarda nasıl şekilleneceğine bakarsak, en azından

2040'a kadar hidrokarbon kaynaklarının dünya enerji tüketimindeki ağırlıklı konumlarını koruyacağı anlaşılmaktadır. Bu durum, OPEC, Rusya, Kafkasya ve Orta Asya merkezli üretimin, şu anda olduğu gibi önümüzdeki dönemlerde de piyasalardaki ağırlığını sürdüreceğine işaret etmektedir. Söz konusu şartlar cari olduğu sürece, zengin hidrokarbon kaynaklarına sahip üretici ülkeler ile tüketici pazarlar arasında doğal köprü vazifesi gören Türkiye'nin, bu kaynakların pazarlanması ve nakledilmesi konusunda önemli bir hat fonksiyonu görmesi de doğaldır."

PETROL HATLARI VE IRAK PETROLÜ-NÜN TÜRKİYE ÜZERİNDEN NAKLİ

Cumhurbaşkanı Gül, Türkiye'nin gerek doğu-batı, gerek kuzey-güney ekseninde bir çok stratejik projeye imza attığını anımsatarak, operasyonel boru hatları kapsamında, Kerkük-Yumurtalık, Bakü-Tiflis-Ceyhan, Mavi Akim, Türkiye-Yunanistan ve Bakü-Tiflis-Erzurum'un ilk dikkati çeken projeler olduğunu devam ettiğini belirtti.

Gül, ileriki yıllarda Azerbaycan'ın diğer gaz sahalarından elde edilecek üretimin yanı sıra, Türkmen gazının da bu hatla sevk edilmesi konusunda çalışmaların devam ettiğini belirtti.

Gül ayrıca, Kuzey Irak'tan başlaması söz konusu boru hatlarının Ortadoğu'yla bağlantısının sağlanması ve kaynak çeşitliliğinin artırılması bakımından da çok önemli adımlardan olacağını anlattı.

Irak'ın küresel enerji denklemindeki ağırlığının arttığına dikkati çeken Gül, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Uluslararası Enerji Ajansı, 2035 yılına kadar giden süreçte, küresel petrol üretiminin yüzde 45'inin Irak kaynaklarına dayanacağını tahmin etmektedir. 2030'lu yıllar itibarıyla Irak'ın Rusya'nın önüne geçerek, dünyanın ikinci petrol ihracatçısı olacağı da öngörülmek-

tedir. Günde yaklaşık 400 bin varil Irak petrolü Kerkük-Ceyhan boru hattı vesilesiyle ülkemize taşınmaktadır. Esasen boru hattının günlük kapasitesi 1 milyon 600 bin varildir. Bu hattın tam kapasite ile çalışması en samimi arzumuzdur. Günde yaklaşık 3 milyon bulaşık petrolden Irak petrol ihracatının büyük bölümü ise büyük sıkışıklık yaşanan Basra Körfezi ve Hürmüz Boğazı üzerinden yapılmaktadır. Irak'ın kuzey-güney istikametinde mevcut stratejik petrol hattına paralel inşa edilecek yeni petrol ve doğal gaz boru hatları aracılığıyla bu enerji kaynaklarının bir kısmı ülkemize ve bir kısmı da ülkemiz üzerinden Avrupa'ya nakledilmesi emniyetli olacaktır. Bu, Irak içinde çok önemli bir çıkış noktası olacaktır, kendisinin güvenli pazarlara ulaşması için. Enerji güvenliğini, sadece enerji ihtiyacı olanlar için önemli değildir. Onların güvenli pazarlara ulaşması kadar, enerji üreticilerinin de güvenli pazarlara ulaşması da çok önemlidir. Bu bakımdan Türkiye'nin rolü çok önemli bir statik durum ihtiva etmektedir."

DOĞU AKDENİZ'DEKİ ENERJİ GÜVENLİĞİ

Cumhurbaşkanı Gül, son dönemde Doğu Akdeniz'de yaklaşık 3 trilyon metreküpü aşan önemli bir doğal gaz havzasının varlığına dair güçlü bulgular ortaya çıktığını hatırlatarak, bu durumun Doğu Akdeniz'e en uzun kıyısı olan ve geniş bir münhasır ekonomik alanı bulunan Türkiye'nin enerji coğrafyasındaki yerini daha da önemli hale getireceği değerlendirilmesinde bulundu. Doğu Akdeniz'de tesis edilecek ekonomik işbirliğinin bir yandan ortak refaha hizmet edeceğini, diğer yandan da büyük ölçekli işbirliğinin bölgedeki siyasi problemlerin çözümüne katkı sağlayacağını kaydetti.

Bu yönde kendisinin de gayret sarf ettiğini anlatan Gül, bölgedeki kaynaklarla ilgili projelerin geliştirilmesi

aşamasında Doğu Akdeniz havzasının Mısır, Lübnan, İsrail, Kıbrıs ve Türkiye'yi de kapsayacak şekilde değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Gül, Doğu Akdeniz'in huzurlu olması için ilerde Doğu Akdeniz'deki problemlerin, Kıbrıs dahil olmak üzere çözümünü için şimdiden geniş bir ekonomik işbirliği alanı oluşturması gerektiğini vurgulayarak, şöyle konuştu:

"Yoksa bunlar ilerde büyük problemlerin de habercisi olacaktır. Onun için herkesin bu yönde gayret sarf etmesi gerektiğine inanıyorum. Özellikle Kıbrıs konusunda bu gayretin çok daha fazla sarf edilmesi gerektiğine inanıyorum. Bugün Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin adanın etrafındaki kaynaklara tek başına sahip olma, onları çıkarma veya ihraç etme gibi projelerinin çok makul olmadığını ve bunların çok riskli olduğunu da açıkça ifade etmek istiyorum."

Çünkü adanın etrafındaki doğal kaynaklar, aynı zamanda KKTC'de yaşayanların haklarının olduğu doğal kaynaklardır. Mevcut politik siyasi problemlerin çözümüne katkı sağlayacak bir adım, ekonomiyi başlatılabilir ve Doğu Akdeniz'de yeni bir ekonomik işbirliği sütunu oluşturulabilir. Hatta bu, AB çerçevesinde olabilir ve AB'nin Doğu Akdeniz'deki yeni bir sütunu ortaya çıkabilir. O bakımdan bu konu üzerinde yoğunlaşılması ilerdeki problemlerin şimdiden çözülmesi için de fayda sağlayacağına inanıyorum."

